

25TH LATIN SUMMER SCHOOL

14th-18th JANUARY 2019

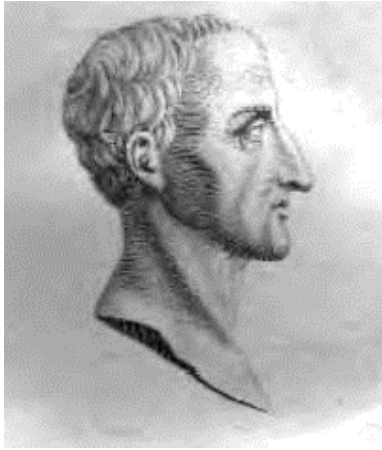
Eastern Avenue Building, University of Sydney

LEVEL 3A(iii)

Propertius

Instructor: Lilian Thai

Sextus Propertius lived roughly between 50-15BC and is famous for his elegiac poetry. Along with Virgil, he was part of the circle of the patron Maecenas. Propertius' surviving works are four books of elegies, written in the time after Octavian defeats Antony and Cleopatra at Actium and Alexandria. While the Roman Republic transforms into the Principate and eventually the Empire under Augustus, Propertius' love poetry forms part of a new movement that throws off the restraints of traditional Roman masculinity and exchanges them for the chains of love. Other poets working in this period with similar or the same themes and poetic meter are Ovid, Tibullus and Gallus.

This class will be looking at a number of poems from Books 1 to 3. For most of the poems we will be translating a selection of lines and filling in the gaps by reading the English translation.

1.4 – intending to translate the bolded lines 1-16

Quid mihi tam multas laudando, Basse, puellas
mutatum domina cogis abire mea?
quid me non pateris vitae quodcumque sequetur
hoc magis assueto ducere servitio?
tu licet Antiopae formam Nycteidis, et tu 5
Spartanae referas laudibus Hermionae,
et quascumque tulit formosi temporis aetas;
Cynthia non illas nomen habere sinat:
nedum, si levibus fuerit collata figuris,
inferior duro iudice turpis eat. 10
haec sed forma mei pars est extrema furoris;
sunt maiora, quibus, Basse, perire iuvat:
ingenuus color et motis decor artubus et quae
gaudia sub tacita discere veste libet.
quo magis et nostros contendis solvere amores, 15
hoc magis accepta fallit uterque fide.
non impune feres: sciet haec insana puella
et tibi non tacitis vocibus hostis erit;
nec tibi me post haec committet Cynthia nec te
quaeret; erit tanti criminis illa memor, 20
et te circum omnis alias irata puellas
differet: heu nullo limine carus eris.
nullas illa suis contemnet fletibus aras,
et quicumque sacer, qualis ubique, lapis.
non ullo gravius temptatur Cynthia damno 25
quam sibi cum rapto cessat amore decus,

praecipue nostro. maneat sic semper, adoro,
nec quicquam ex illa quod querar inveniam!

invide, tu tandem voces compesce molestas 29(1.5.1)

et sine nos cursu, quo sumus, ire pares! 30(1.5.2)

1.7 – intending to translate the bolded lines 1-10, 21-26

Dum tibi Cadmeae dicuntur, Pontice, Thebae
armaque fraternae tristia militiae,
atque, ita sim felix, primo contendis Homero
(sint modo fata tuis mollia carminibus),
nos, ut consuemus, nostros agitamus amores, 5
atque aliquid duram quaerimus in dominam;
nec tantum ingenio quantum servire dolori
cogor et aetatis tempora dura queri.
hic mihi conteritur vitae modus, haec mea famast,
hinc cupio nomen carminis ire mei. 10
me laudent doctae solum placuisse puellae,
Pontice, et iniustas saepe tulisse minas;
me legat assidue post haec neglectus amator,
et prosint illi cognita nostra mala.
te quoque si certo puer hic concusserit arcu— 15
quo nollem nostros me violasse deos!—
longe castra tibi, longe miser agmina septem
flebis in aeterno surda iacere situ;
et frustra cupies mollem componere versum,
nec tibi subiciet carmina serus Amor. 20
tum me non humilem mirabere saepe poetam,
tunc ego Romanis praeferar ingeniis.
[nec poterunt iuvenes nostro reticere sepulcro
'ardoris nostri magne poeta iaces.']
tu cave nostra tuo contemnas carmina fastu: 25
saepe venit magno faenore tardus Amor.

2.13b – intending to translate the bolded lines 1-14 and 19-34

QVANDOCVMQVE igitur nostros mors claudet ocellos,

accipe quae serves funeris acta mei.

nec mea tunc longa spatietur imagine pompa

nec tuba sit fati vana querela mei;

nec mihi tunc fulcro sternatur lectus eburno,

5

nec sit in Attalico mors mea nixa toro.

desit odoriferis ordo mihi lancibus, adsint

plebei parvae funeris exsequiae.

sat mea sat magna est, si tres sint pompa libelli,

quos ego Persephoniae maxima dona feram.

10

tu vero nudum pectus lacerata sequeris,

nec fueris nomen lassa vocare meum,

osculaque in gelidis pones suprema labellis,

cum dabitur Syrio munere plenus onyx.

deinde, ubi suppositus cinerem me fecerit ardour

15

accipiat Manis parvula testa meos,

et sit in exiguo laurus super addita busto,

quae tegat exstincti funeris umbra locum,

et duo sint versus: **QVI NVNC IACET HORRIDA PVLVIS,**

VNIVS HIC QVONDAM SERVVS AMORIS ERAT.

20

nec minus haec nostri notescet fama sepulcri,

quam fuerant Pthii busta cruenta viri.

tu quoque si quando venies ad fata, memento,

hoc iter ad lapides cana veni memores.

interea cave sis nos aspernata sepultos:

25

non nihil ad verum conscia terra sapit.

atque utinam primis animam me ponere cunis

iussisset quaevis de Tribus una Soror!

nam quo tam dubiae servetur spiritus horae?

Nestoris est visus post tria saecla cinis:

30

cui si longaevae minuisset fata senectae

Gallicus Iliacis miles in aggeribus,

non ille Antilochi vidisset corpus humari,

diceret aut 'O mors, cur mihi sera venis?'

tu tamen amisso non numquam flebis amico:

35

fas est praeteritos semper amare viros.

testis, qui niveum quondam percussit Adonem

venantem Idalio vertice durus aper,

illis formosum iacuisse paludibus; illuc

diceris effusa tu, Venus, isse coma.

40

sed frustra mutos revocabis, Cynthia, Manis:

nam mea qui poterunt ossa minuta loqui?

3.8 – intending to translate the bolded lines 1-14, 19-26 and 29-32

Dulcis ad hesternas fuerat mihi rixa lucernas

vocis et insanae tot maledicta tuae.

tu vero nostros audax invade capillos

et mea formosis unguibus ora nota,

tu minitare oculos subiecta exurere flamma,

5

fac mea rescisso pectora nuda sinu!

cum furibunda mero mensam propellis et in me

proicis insana cymbia plena manu,

nimirum veri dantur mihi signa caloribus:

nam sine amore gravi femina nulla dolet.

10

quae mulier rabida iactat convicia lingua,

haec Veneris magnae volvitur ante pedes.

custodum grege seu circa se stipat euntem,

seu sequitur medias, maenas ut icta, vias,

seu timidam crebro dementia somnia terrent,

15

seu miseram in tabula picta puella movet,

his ego tormentis animi sum verus haruspex,

has didici certo saepe in amore notas.

non est certa fides, quam non in iurgia vertas:

hostibus eveniat lenta puella meis.

20

in morso aequales videant mea vulnera collo:

me doceat livor mecum habuisse meam.

aut in amore dolere volo aut audire dolentem,

sive meas lacrimas sive videre tuas,

tecta superciliis si quando verba remittis,

25

aut tua cum digitis scripta silenda notas.

odi ego quos numquam pungunt suspiria somnos:

semper in irata pallidus esse velim.

dulcior ignis erat Paridi, cum Graia per arma

Tynaridi poterat gaudia ferre suae:

30

dum vincunt Danai, dum restat barbarus Hector,

ille Helenae in gremio maxima bella gerit.

aut tecum aut pro te mihi cum rivalibus arma

semper erunt: in te pax mihi nulla placet.

gaude, quod nullast aequae formosa: doleres,

35

si qua foret: nunc sis iure superba licet.

at tibi, qui nostro nexisti retia lecto,

sit socer aeternum nec sine matre domus!

cui nunc si qua datast furandae copia noctis,

offensa illa mihi, non tibi amica, dedit.

40

3.11 – bonus poem if time allows, intending to translated the bolded lines 1-16, 47-55, 69-72

Quid mirare, meam si versat femina vitam
et trahit addictum sub sua iura virum,
criminaque ignavi capitis mihi turpia fingis,
quod nequeam fracto rumpere vincla iugo?

ventorum melius praesagit navita morem, 5
vulneribus didicit miles habere metum.

ista ego praeterita iactavi verba iuventa:
tu nunc exemplo disce timere meo.

Colchis flagrantis adamantina sub iuga tauros
egit et armigera proelia sevit humo, 10
custodisque feros clausit serpentis hiatus,
iret ut Aesonias aurea lana domos.

ausa ferox ab equo quondam oppugnare sagittis
Maeotis Danaum Penthesilea rates;
aurea cui postquam nudavit cassida frontem, 15
vicit victorem candida forma virum.

Omphale in tantum formae processit honorem,
Lydia Gygaeo tincta puella lacu,
ut, qui pacato statuisset in orbe columnas,
tam dura traheret mollia pensa manu. 20

Persarum statuit Babylona Semiramis urbem,
ut solidum cocto tolleret aggere opus,
et duo in adversum mitti per moenia currus
nec possent tacto stringere ab axe latus;
duxit et Euphraten medium, quam condidit, arcis, 25

iussit et imperio subdere Bactra caput.
 nam quid ego heroas, quid raptem in crimina divos?
 Iuppiter infamat seque suamque domum.
 quid, modo quae nostris opprobria nexerit armis,
 et, famulos inter femina trita suos, 30
 coniugii obsceni pretium Romana poposcit
 moenia et addictos in sua regna Patres?
 noxia Alexandria, dolis aptissima tellus,
 et totiens nostro Memphi cruenta malo,
 tris ubi Pompeio detraxit harena triumphos-- 35
 tollet nulla dies hanc tibi, Roma, notam.
 issent Phlegraeo melius tibi funera campo,
 vel tua si socero colla daturus eras.
 scilicet incesti meretrix regina Canopi,
 una Philippeo sanguine adusta nota, 40
 ausa Iovi nostro latrantem opponere Anubim,
 et Tiberim Nili cogere ferre minas,
 Romanamque tubam crepitanti pellere sistro,
 baridos et contis rostra Liburna sequi,
 foedaque Tarpeio conopia tendere saxo, 45
 iura dare et statuas inter et arma Mari!
quid nunc Tarquinii fractas iuvat esse secures,
nomine quem simili vita superba notat,
si mulier patienda fuit? cane, Roma, triumphum
et longum Augusto salva precare diem! 50
fugisti tamen in timidi vaga flumina Nili:
accepere tuae Romula vincla manus.

bracchia spectasti sacris admorsa colubris,
et trahere occultum membra soporis iter.

'Non hoc, Roma, fui tanto tibi cive verenda!'

55

dixit et assiduo lingua sepulta mero.

septem urbs alta iugis, toto quae praesidet orbi,
non humana deicienda manu.

haec di condiderunt, haec di quoque moenia servant:

vix timeat salvo Caesare Roma Iovem.

60

nunc ubi Scipiadae classes, ubi signa Camilli,
aut modo Pompeia, Bospore, capta manu?

Hannibalis spolia et victi monumenta Syphacis,
et Pyrrhi ad nostros gloria fracta pedes?

Curtius expletis statuit monumenta lacunis,

65

admisso Decius proelia rupit equo,

Coclitis abscissos testatur semita pontes,
est cui cognomen corvus habere dedit:

Leucadius versas acies memorabit Apollo:

tanti operis bellum sustulit una dies.

70

at tu, sive petes portus seu, navita, linques,
Caesaris in toto sis memor Ionio.